

Anti-pest protocol

*'Waar in veiligheid, vertrouwen
en met respect
ieder kind en iedere ouder gezien wordt'*

Inhoud

1. Algemeen
2. Afspraken
3. Aanpak van pestgedrag in stappen
4. Adviezen aan de ouders/verzorgers

1. Algemeen

Als aanvulling op het sociale veiligheid protocol Kanjer is de aanpak bij pesten, ook digitaal, apart beschreven. Doel is om alle betrokkenen bij de Paasbergschool volgens duidelijke stappen inzicht te geven wat er gebeurt als er gepest wordt. Dit protocol is schoolspecifiek en is ook in algemene zin opgenomen in het schoolveiligheidsplan van het bestuur van Delta Scholengroep.

Wanneer noemen we iets 'pesten' en wanneer 'plagen'? Het antwoord op die vraag is niet eenvoudig, want het onderscheid tussen pesten en plagen is soms moeilijk te maken. Over het algemeen vindt plagen incidenteel plaats en zijn bij plagen beide partijen aan elkaar gewaagd of zelfs vrienden van elkaar. Bij pesten ligt dat anders. De belangrijkste verschillen tussen pesten en plagen zijn:

- pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon (stelselmatig), plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen
- bij pesten is er sprake van ongelijkheid (in macht, kracht of sociale status), bij plagen is die ongelijkheid niet of veel minder aanwezig en zijn kinderen ongeveer even sterk

Pesten en discriminatie wordt in geen enkele vorm geaccepteerd. Op school worden discriminatie, racisme en andere vormen van uitsluiting niet toegestaan. Inclusie en gelijkwaardigheid is de norm. We gaan op school respectvol met elkaar om! Dit geldt voor kinderen onderling, medewerkers onderling, ouders onderling, en ook ouders met medewerkers van school en vice versa. Bij discriminatie wordt verschil gemaakt op basis van kenmerken die er niet toe doen in die specifieke situatie.

Regels vanuit de Kanjermethode die op De Paasberg gelden in alle groepen:

We vertrouwen elkaar

We helpen elkaar

Niemand speelt de baas

Niemand lacht uit

Niemand doet zielig

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Dit anti Pestprotocol heeft als doel:

Alle kinderen dienen zich in hun basisschoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen! Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er

zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om in veiligheid en met plezier naar school te gaan. Dit anti Pestprotocol is vindbaar op de website van school en wordt zo nodig geactualiseerd.

Preventief

Kanjerlessen worden wekelijks structureel ingezet om gewenst gedrag te bevorderen (zie beleid Gewenst Gedrag) en wordt geïntensiveerd bij pestgedrag.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders/verzorgers) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief en grensoverschrijdend gedrag, ook in verbale vorm, van leerkrachten, ouders/verzorgers en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve methode om pesten te voorkomen of te stoppen, is het maken van duidelijke afspraken met kinderen, leerkrachten en ouders over hoe er met elkaar wordt omgegaan, zie hiervoor ook het veiligheidsprotocol volgens de Kanjermethodiek. Afspreken van regels op groepsniveau gebeurt voor, door en mét de leerlingen. Dit anti pestprotocol kan hierbij ook een belangrijke rol spelen. Aan het begin van het schooljaar tijdens de Gouden Weken wordt dit in iedere groep leeftijd- adequaat opgesteld en voorzien van 'handtekeningen' van de leerlingen en leerkracht(en).

Wat verstaan we onder pesten?

Signalen van pesten/discriminatie kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen;
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- aanspreken op (uiterlijke) kenmerken die er in die specifieke situatie niet toe doen
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- briefjes doorgeven;
- beledigen;
- opmerkingen maken over kleding;
- isoleren;
- bedreigen;
- buiten school opwachten, slaan of schoppen;
- op weg naar huis achterna rijden;
- naar het huis van het slachtoffer gaan;
- bezittingen afpakken;
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- social media gebruiken om beledigingen en/of ongewenste berichten te sturen of anderen te beïnvloeden met negatieve uitlatingen over een ander

2. Afspraken

REGEL 1. Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je altijd hulp aan de juf/meester vragen.

REGEL 2: Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en goede communicatie. Samenwerken in de Kanjerdriehoek Kind- school- thuis is van het grootste belang. We verwachten respectvolle omgang tussen school en ouders. Bij vormen van pesten zullen de directeur en de medewerkers hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders is het aanreiken van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van de school.

Omgangsregels en gedragsafspraken die gelden in alle groepen op school en daarbuiten

1. Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden;
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil;
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden of bijnamen of "grappige" namen;
4. Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar je meester of juf, of de pleinwacht, deze zal de situatie aanpakken;
5. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest, deze zal de situatie aanpakken;
6. Word je gepest praat er thuis dan ook over, je moet het niet geheim houden. Als je het vertelt kan er een oplossing gezocht worden;
7. Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we onacceptabel;
8. Niet ongevraagd aan spullen van een ander zitten;
9. Luister naar elkaar;
10. Iemand niet op het uiterlijk, huidskleur, afkomst, geloof, geaardheid beoordelen;
11. Discriminatie en racisme wordt niet toegestaan;
12. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school;
13. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan;
14. Probeer ook altijd zelf een ruzie met praten op te lossen.

Toevoeging: Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels in overleg met de juf/meester (zie ook bij algemeen, 'preventief')

3. Aanpak van pestgedrag in stappen:

Signalering:

De leerkracht ziet zelf dat een leerling wordt gepest, of heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten, of de gepeste, of medeleerlingen, of ouders/verzorgers komen het bij hem of haar melden, of de vertrouwenspersoon komt met de melding. In zo'n geval zal de leerkracht via onderstaande stappen handelen, om het probleem 'boven tafel te krijgen'. Indien er sprake is dat er in groepsverband wordt gepest is er ook de mogelijkheid tot inzet van een Kanjerinterventie, en/of via ondersteuning door Passend Wijs

STAP 1: Leerlingen die het gevoel hebben gepest te worden kunnen dit melden bij de leerkracht. Dit signaal wordt vervolgens altijd serieus genomen. Deze leerling verdient ook hulp van klasgenoten (die dit kunnen melden), bij de Kanjer is het dit zogenaamde 'maatje'.

STAP 2: Gesprekken voeren door de leerkracht om de situatie helder te krijgen om mogelijke oplossingen/aanpakken te kunnen formuleren.

STAP 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en nieuwe afspraken te maken. Dit wordt in de Kanjermethode het herstelrecht genoemd. Ouders worden van de situatie op de hoogte gesteld en er wordt melding in de incidentenregistratie gedaan.

STAP 4: Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de medewerker nog duidelijker stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). De medewerker biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester. Ouders/verzorgers van de gepeste en de pester worden altijd betrokken bij de situatie. Maatregelen kunnen volgen. Als vervolgens de stappen 1 t/m 4 geen positief resultaat opleveren voor de gepeste worden er maatregelen genomen. Welke maatregelen is afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en of de pester wel/geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Voorbeelden van maatregelen:

Uitgaande van het feit dat ieder kind gewenst gedrag wil laten zien, kan een situatie met de pester opgelost worden met afspraken om niet meer te pesten.

Bij herhaling door een pester worden ouders uitgenodigd op school met hun kind en vindt er een gesprek plaats met de pestcoördinator/ouders en kind en wordt een corrigerende maatregel opgelegd.

Corrigerende maatregelen kunnen variëren van nablijven, niet deelnemen aan bepaalde activiteiten, tijdelijke plaatsing buiten de groep, schorsing, begeleiding intern of extern, al naar gelang de ernst van het pesten.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Geef het gepeste kind het gevoel dat hij/zij in bescherming genomen wordt. Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;

- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- Het pestgedrag wordt begrensd en het gewenste gedrag wordt benoemd en verwacht
- Zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten;
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke, leuke kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel: straffen als het kind wel pest en belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind: wat is de oorzaak van het pesten?;
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen externe hulp: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD. (*)

(*) Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie;
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- Groepsdruk;
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan;
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

4. Adviezen aan de ouders/verzorgers:

Ouders/verzorgers van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar na schooltijd op straat, of op social media probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Weet wat uw kind doet op social media en wat hij/zij ontvangt. Stel ook school hiervan op de hoogte en zoek de samenwerking.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, scouting, muziek etc.;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt;
- U kunt ook bij signalen van pesten eerst contact opnemen met een vertrouwenspersoon in school*

De vertrouwenspersonen op school zijn juf Ilse wiltink en meester Michiel van der Sloot

Ouders/verzorgers van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus, keur het pestgedrag af, niet het kind;
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind;
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- i. U kunt uw zorgen ook uiten bij een van de vertrouwenspersonen in school

Alle andere ouders/verzorgers:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag. Weet ook wat uw kind doet op social media;
- d. Geef zelf het goede voorbeeld;
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen;
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen;
- g. Bij signalen van pesten kunt u ook zorgen uiten bij een van de vertrouwenspersonen in school.